

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració
Travessia de la Rambla, n.º 12
 SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell	2 rals al mes.
Fora	8 » trimestre.
Un número sol.	1 »

Anuncis á preus convencionals.

MES BARATAS QUE Á ALEMANIA

MES SÓLIDAS QUE Á INGLATERRA

MES BONICAS QUE Á FRANSA

SILLERIAS DE CAOBA TAPISSADAS

DESDE 18 DUROS

Mobles del pays y de Viena á preus de fàbrica

BARCELONA.--Portal del Angel, 25

LOS COMISSIONISTAS CATALANS

Estém en la segona época del any en que 'ls comissionistas de las nostras casas industrials deuen sortir de Catalunya, pera distribuirse entre las restants provincias d' Espanya ab l' objecte d' afavorir la venda dels productes d' aquesta regió. Per tal motiu, se 'ns ocorre apuntar quatre deslligats conceptes, sobre lo molt que ells podrian fer en las seuas excursions pel be d' Espanya tota, difundint arreu las sanas ideas regionalistas.

Ningú mes indicat que eixos missatgers de Catalunya, pera popularisar las nostras aspiracions, gens egoistas ni encongidas, sino ben favorables per cert á tots los organismes que 'ns voltan.

Fins ara, prou de tant en tan s' han recordat de qui son en sos viatges al sentir menysprear alguna vegada per fills de provincias

que 's diuhen germanas, la nostra estimada regi6. Pero en aquets cassos, las manifestacions de son patriotisme han sigut en sa major part infructuosas, al reduhirlas á un sensill amor á la mare Catalunya, sols baix lo punt de vista del sentiment, no secundat per cap idea positiva, que justifiqui l' expansiu moviment regionalista nascut en eixa provincia, tant mal compresa per los que no volen atendre sas justas queixas.

Aix6 per si sol no es suficient, y natural es en consecuencia que no hagi donat los resultats desitjables.

Conv6 que 'ls comissionistas catalans, secundin lo comers de sos g6neros ab lo comers de sas ideas. Atenent á que la vida material no es del tot estranya á la vida intelectual y moral d' un poble, sino que moltes vegadas aquella dep6n del desenrotllo d' aquestas; fentse càrrech de que la crisis que avuy d6a atravessa la industria catalana se deu en gran part á la suicida indiferencia de nostres productors que no s' han recordat del llam fins que l' han vist sobre sa testa; y trayent de tal fet lo natural deducció de que l' anémich cos industrial pot arribar á son gran extrém ó s6a á la mort, cas de continuar la apatía que á tant trista situació nos ha reduhit; penetrantse, en una paraula, de la necessitat imperiosa de reorganisar la manera de ser política y social de Espanya, baix lo peu de un sistema protector de las fonts de riqueza y de prosperitat, materials y morals de totas las regions de Espanya: los comissionistas catalans, baix lo pes de tals consideracions, forsosament han de empendrer per tot arreu una brillant campanya descentralisadora y regionalista, que purifiqui en la mida de lo possible l' asfixiant adm6sfera d' unitarisme y absorció que 's respira en la mal gobernada nació nostra.

Los comissionistas catalans no deuen olvidar-se en sas horas de esbarjo y entreteniment, de la gran missió que poden cumplir propagant las salvadoras doctrinas regionalistas, entre 'ls que no poden aborri-rlas de cap de las maneras un cop las coneuguin á fondo, perque sa principal excelencia consisteix en entranyar lo be de tothom sense perjudici de ningú.

Los comissionistas catalans podrán dir en tots los pobles aho nt vagin. Nosaltres no som exclusivistas; volem ser germans vostres, pero no germans petits ni germans majors, sino verament germans, no supeditats á vosaltres pero tampoch volentvos dominar. Si algun cop de llabís de compatricis nostres ha brollat lo mot de separatisme ha sigut mes com á mostra de desesperació que com á bandera de prop6sits. Dovegadas al veurernos anonadats per ajuda, hem rene- gat de una germanó inútil, pero prompte hem tornat á pensar en la tal germanó, com un llás carinyós que deuria lligarnos á totes l a

regions de Espanya. Nosaltres volém que se 'ns respecti la nostra llengua, respectanse al mateix temps la vostra; volem que 's respectin las nostras costums y l' us voluntari del nostre dret secular modificat en tot cas per nosaltres mateixos en conformitat al esperit dels temps, com volém també que se 'ns respecti la vostra sagrada voluntat en aquest punt; nosaltres volem que se 'ns permeti la ordenada administració dels nostres bens y dels interessos regionals, igualment que á vosaltres, contribuhint, aixó si, de bon grat, á la marxa dels interessos comunals que afectan á totas las regions; nosaltres volém, en fi, que 's reconegui, sense desprestigiaria en lo mes minim, la nostra personalitat jurídica, administrativa y social, responnent á un ordre polítich en que total las regions s' hi trobin á pler. Si tot aixó ho trovéu ajustat al vostre criteri, si tot aixó ho consideréu equitatiu pera 'l be de tothom, no tant regionalístas com nosaltres: en cambi, si ho trobeu injust ab tot y evitar la tiránica absorció d' una regió envers los altres, á las quals tracta mes com á germanastra que com á germana en tal cas, vosaltres sou los separatistas perque negueu y rebutjeu l' únich llás d' unió que expontáneament pot unir á totas las regions de «Espanya.»

Tal ha d' esser, comissionistas catalans, lo vostre programa. Armats ab ell, en lo convenciment intim de que portin en lo cab las solucions mes prácticas y en lo cor los sentiments mes nobles, no vos avergonyiu may de presentarvos ab un mostruari d' idees que revesteix mes importancia que 'l mostruari de géneros que ocasiona vostre viatge.

Aixís en tots los llocs ahont vos trovéu, ja siga en las fondas, cafés, teatres, ahont aneu á esbargir lo vostre esperit afedigat, recordeuvos de que sou catalans. O millor dit, recordeuvos de que sou bons espanyols y de que espanyols *volén* ser, mentres hi hagi medi possible de serho.

Y quant torneu aquí, los vostres compatricis vos estranyarán la má ab agraïment y vos preguntarán:

—¿Cóm ha anat lo viatge?

A lo qual podreu contestar vosaltres.

—Si per una part la crisis general nos ha limitat l' éxit de la excursió, en cambi en la part moral hem abtingut resultats magnífichs, en la propagació de las doctrinas que han d' estirpar tots los mals de la patria, lo día en que s' arribin á posar en vigor.

Mentres tant y per ara, nosaltres en tots sentits vos desitjém un ¡Bon viatge!

SECCIÓ POLÍTICA

Lo nou ministre de Governació senyor Albareda ha manifestat publicament qu'ell no canviarà 'l personal del ministeri per afavorir als amichs qu'acostuman tenir tots aqueixos homes polítichs, puig qu' en aquests assumptos no hi deu influir pera res la amistat particular de cada ministre.

Fins aquí com se veu, no sembla un polítich espanyol qui pensa de tal manera.

Mes després afegi que sols faria 'ls canvis necessaris é imprescindibles en be de la Nació espanyola.

Ya pareció aquello.

Total; que 'ls amichs de Albareda menjarán del presupost d'aquí en avant y las personas que no reunixin aquestas qualitats per bonas que sigan, ja 's poden donar de baixa en la escala empleomática.

Tots son iguals.

Primer ells, després ells y sempre ells.

Segóns sembla 'l general Cassola está molt enfadat porque sos companys de ministeri y 'l pais en general, no está conforme ab las sevas reformas militars.

Lo millor que podria fer fora retirarse y deixar corre las reformas.

Que dimonis volen reformar, si 'ls que necesitan mes reformas son vostés mateixos.

Fa ja uns quants dias que regnan los temporals en la Península.

En varis punts, com per exemple Málaga, s'ha desencadenat un vent tant fort que casi pot dirsen un ciclón.

Ab tot aixó 'ls polítichs centralistas continúan arrapats al poder.

Aquestos mestres necesitan un ciclón cada hora y encara potser no quedaria prou neta Espanya.

Mala herba may mort.

Lo actual ministre de la Guerra, general Cassola, s'empenya en que sas reformas militars se discuteixin ab preferencia á altres assumptos.

Pero l'empenyo del general caurá baix la influencia y habilitat del president del Consell de Ministres, á menys que lo senyor Cassola 's proposi deixar la idem, cosa que no succehirá.

Perque *Cassola* es sinónim de ministre.

Lo célebre matador de toros *Frascuelo*, segons diuen varis periódichs, deixarà l'ofici passada la present temporada.

N'ho creyem per dos rahons: primera porque 'l retiro de *Frascuelo* no tindrà lloch sino quan mori y segonament porque antes de aixó vindrá á aquesta ciutat á estrenar nostre *gran* pllassa.

Ell ho va prometre, segons diuen los amichs y aficionats al *nacional* spectacle, y ell ho complirà.

¡Vaya, si ho complirà!

Á Fransa hi ha crisis ministerial y hasta presidencial.

Aixó en lo polítich.

En cambi á Espanya hi ha crisis agrícola, industrial y comercial.
Que be es pitjor.

Los periodistas á la madrilenya diuen are que no es sols Espanya 'l pais de las inmoraltats, que en Fransa també gemegan del mateix mal.

Cert, per algo son uniformadors y centralistas.

Pero en Fransa procesan y castigan á Wilson á costa fins del bon nom de Grevy y del gran conflicte qu' es prepara.

En cambi á Espanya 'l que vent secret d' estat com 'l *conde de la Romera*, es nombrat President de la Diputació provincial de Madrit.

Qu' á tot arreu hi han pillos es ja cosa sabuda, pero qu' aquestos sigan amparats per los que manan, sols passa á Espanya.

Á cada hu 'l que siga seu.

En algo s' havian de diferenciar los polítichs espanyols dels de las demás potencias.

Lo senyor Moret ja ha regressat á Madrit dels banys de Alhama d' Aragó.

Deu fassi que li hagin probat los banys de igual manera que 'ns proban á nosaltres los seus desasserts deguts á l' afany que te dit senyor de protegir als estrangers.

Lo senyor Navarro y Rodrigo ha donat ordre pera que s' activi la tramitació dels expedients d' obras pendents pera facilitar feyna á un considerable número d' obrers que faltats de treball anaren á sollicitarne.

Molt be s' ha portat lo senyor ministre de Foment ab los obrers madrilenys ó castellans.

No ho faria pels obrers catalans, aquestos son de un' altra pasta y ja poden passar miseria.

Las bodas del jefe del partit conservador don Anton Cánovas del Castillo, han donat molta feyna als periódichs de Madrit.

Aixó array, prou.

Para faroles Madrid.

Copiém de *Lo Somatent* de Reus:

«Si no son aficionats al *toreo* no llegeixin los diaris de Madrit.

Si senyors, la ferida de Frascuelo es un dol nacional: mes de cent telégramas; á mils los noms de las llistas; un comissionat de Palacio; un diari ha montat á la casa del malalt una guardia permanent ab sos redactors; 700 cartas y amichs arribats d' Andalucía. Y per aixó los diaris de Madrit no parlan d' altra cosa.

Sentim la ferida de Frascuelo, pero també sentim que 'l valor s' emplehi en fer patir y matar inutilment als toros.

Pero nosaltres no podem plorar y entristirnos tant com es aixó. Ho aguardém per quan se tanca una fàbrica.

Y pensém en la miseria del poble.

Y en los milés de pobres emigrants que 'ns deixen.

Y en l' hivern que 's prepara per los pagesos.

¡Aixó sí que 'ns ompla de dol!»

Segons un diari de Barcelona hi ha pendent un *lance de honor* entre los senyors Moles y Suarez de Figueroa, corresponsal de *El Imparcial* y director de *El Resumen*, respectivament.

¡Res, conseqüencies de la política!
Y estravagancias de 'ls reformistas.

L' Archiduch d' Austria, germá de la Reyna Regent, va ser obsequiat ab una corrida de toros, y diuhen que li va agradar molt lo espectacle.

No 'ns estranya, puig ja sabem que á fora de casa no 's pot ser tant franch com un desitjaria.

Se ha de dir de tot amen.

LOS INDUSTRIALS DE LIEGE

EN LA EXPOSICIÓ DE BARGELONA

Ahir, á las cuatro, tingué lloch en lo gran saló del Veneciano una important reunió convocada per la Comissió encarregada per lo Govern de facilitar la participació de la industria belga en la Exposició de Barcelona.

Gran número d' industrials de nostra ciutat y dels encontorns respongueren á la crida del Comité.

Presidí la sessió M. J. Jooris, ministre resident, agregat á la direcció del comers y dels consulats en lo ministeri de negocis estrangers estant á son costat, en la taula, M. Doss, president de la Bossa industrial; M. Ameliu, jefe de secció en la direcció d' Industria, secretari general de la Comissió belga en la Exposició de Barcelona; MM. Habets, Noblet, Berryer y Guérette, individuos de la mateixa.

L' honorable M. Jooris, un de nostres millors diplomátichs y un dels que coneixen millor las cuestiones comercials, ha manifestat l' objecte de la reunió, y en un discurs molt acabat, interessantíssim, ple de datos, doná noticias de la Exposició, de las facilitats que 's concedirán als expositors belgas, dels beneficis que poden alcansar de sa participació á aquell certáment internacional, y de la situació de nostras diversas industrias comparada ab las dels demés paissos baix lo punt de vista de nostras relacions ab Espanya.

Sentim no poder insertar aquest excelent discurs, á causa de sa extensió; pero procurarém fer del mateix un extracte lo mes exacte possible.

La Exposició de Barcelona s' obrirá 'l 8 d' Abril de 1888. Lo plasso pera las admissions fineix lo 15 del próxim Decembre.

Han enviat ja sa adhessió varis industrials de Liege.

La rapidés ab la qual s' están acabant los preparatius d' aquesta festa industrial y comercial es garantía de que la instalació estará terminada molt temps avans del plasso fixat.

Las facilitats concedidas per lo govern belga als expositors, consisteixen: primer, en la reexpedició gratuita en Bèlgica, després de tancada la Exposició, de tots los objectes que allí 's remetin.

Segon. En la expedició gratuita per lo ferro carril del Estat fins al port d'embarch, ó sia á Amberes, de tot quant xagi destinat á figurar en la mateixa.

Es segur que 'l govern espanyol, que ha pres la Exposició baix son alt patronat y que li ha concedit una important subvenció, concedirá totas las facilitats pera la importació de nostres productes á Espanya, puig que la ley aduanera de 1865-1882. concedeix lliure entrada als productes estrangers destinats á las Exposicions nacionals, y 'l Municipi de Barcelona seguirá aquest exemple establint una exenció dels drets locals.

Per primera vegada Espanya inaugura una Exposició Universal ahont se trobarán reunits com un sol cos tots los productes industrials dels paisos estrangers que aspiran á sa clientela. Ja la Bèlgica figura honrosamente en lo mercat de la península, en proba d'aixó nostra importació en Espanya que durant lo quinqueni de 1850-1885, no acusava en promedi, mes que la insignificant xifra de 768,000 franchs, alcansá en 1886 prop de 30 milions, xifra que pujá encara en 1883 y 1884, en que arribá á 38 y 39 milions.

No obstant, Bèlgica no ocupa en Espanya 'l lloch que li correspon per las ventatjas que sos productes ofereixen, tant per sa qualitat, com per lo reduhit de sos preus.

Espanya es y será per llarch temps encara, un vast camp d'exploació pera la industria estrangera, per mes que son régimen fiscal no faciliti bastant son accés y per mes que 'ls progressos de sa industria nacional enclouhen una séria amenassa pera 'l porvenir: pero 'l perill no es imminent, y avans que vinga encara 'ns están reservadas copiosas cullitas de beneficis.

M. Jooris passá revista dels principals productes de la industria de la provincia de Liege, que tenen un poderós interés en pendre lloch en la Exposició de Barcelona, porque existeixen pera ells fundadas probabilitats d'adquirir una clientela en Espanya ó d'aumentar la que ja posseheixen.

Aquestos productes son *la hulla*: la huila estrangera lluyta victoriosament ab la hulla del pais, principalment en los ports y en las regions mes ó menos distants de las minas; *los productes de l'industria metalúrgica*, fundició, ferro forjat y acer en barras, claus, etc.

La importació belga lluyta victoriosament ab l'Alemania y la Fransa; las máquinas agrícolas, las máquinas motrius, las máquinas de bronce, pessas sue.tas pera máquinas, los papers, la vidriería, las

armas de foch. No 's tracta sino de las armas de comers, puig l' importació de las armas de guerra está prohibida.

La industria belga es coneguda y apreciada en Espanya desde llarga fetxa; pero apesar de tot, nostres cónsuls fan constar que hi ha hagut disminució en nostra importació. Nostres fabricants d' armas deuen trevallar pera contrarestarla enviant á Barcelona sos mellors asortits.

La industria cerámica 's queda endarrera igualment, y apesar de tot nostres cónsuls fan notar que, baix aquest concepte, hi ha molt que fer. Inglaterra te 'l monopoli de la fayence comú; en quant á la porcellana, s' importa de Fransa y de Suissa.

La industria de llana. Lo centro de aquesta industria se trova en Barcelona y sos voltants, ahont está florecent: pero falta molt pera que haja pogut separar la concurrencia estrangera. La lluyta sería possible, principalment en los tapissos, cual consum aumenta sens parar ab lo desenrotllo de la civilisació y del benestar, l' industria de curtits, etc.

M. Jooris terminá son tan complert estudi, insistint pera obtindre la major participació possible dels industrials de Liege en l' Exposició de Barcelona, donant las gracias als mateixos per haver contestat en tan gran número á la crida de la Comissió.

Després d' aquest discurs, que fou molt aplaudit, valentli á M. Jooris las mes sinceras felicitacions, se cambiaren varias observacions entre algun dels concurrents.

Per nostra part apoyarém ab lo major gust totas las midas presas en Bélgica en interés de l' Exposició Universal de Barcelona. Espanya es un pais simpátich, ab lo qual sostenim excelentas relacions, y que pot, com havém dit ja, ser un aprofitós mercat pera nostras industrias.

S' aixecá la sessió á las cinch.

(De *La Mense*, de Liege, del día 8 de Novembre de 1887.)

FLORS DEL COR ⁽¹⁾

La flor n' era vermella—com roig clavell,
la flor que m' encisava—are no hi es
que en lo lloch ahont floria—lo magraner
sempre vivas hi creixen—y pensaments.

¡Setze anys ella tenia,—setze no mes!
los llavis com la grana,—de ros cabell;

(1) L' haver llegit un preciós treball de Paul Feval, inspirá al autor aqueixa poesia.

si Maria li 'n deyan—be prou que ho sé,
sota l' arbre 'ns jurarém—amor etern.

Retrunys de guerra s' ohiren—camps á través;
los pobles ja s' armaren—contra 'l francés.
«Que la Verge t' ampare,—que 't salve Deu.»
Ma mare y ma estimada,—¡qui are os veigés!

Flors que varen donarme—rosats ditets
sobre 'l pit las portava,—prop del cor meu;
may las trobi tant bellas—de magraner,
ni de color tant viva,—ni dolç encens.

Si serrats traspasarem,—sols ho sap Deu;
ni 'n moriren de nostres,—ditxosos ells,
puig morir per la patria—n' es de valents,
que ans que tot, defensarla—del estranger.

Lo fum 'ns encegava—lo brunyent
xiulava en mas orellas—com un fuet.
no mes sanch y ropatges—pitjava 'l peu,
cossos que pantejavan—per lo terror.

De prompte ¡a n' ells! cridaren—uns chors de nens
y com riu que 's desborda,—lo cap bullent,
los ulls fitant los trajos —del vil francés
sobre sas host cayguerem,—com esparvers.

Planys de dol y agonía,—crlts y gemechs
companys que á terra—tomban arreu, arreu,
dring d' esposas que 's trencan,—del plom xiulets
y bocas escumosas,—llençant renechs.

De sopte 'l pit se m' obra,—mon cap se perd
entre fum y boyriua,—¡a n' ells! ¡a n' ells!
á doll ma sanch ja corra,—¡ma aymada, adeu!
si moro per la patria,—cércam al cel.

Lo remor ja s' allunya...—tot just se sent...
com lo llampéch passaren—los braus corcers
mes la vostra es nissaga—de batussers
que oyech encare com cridan:—¡a n' ells!... ¡a n' ells!

.

Las campanas del poble,—brandan en gran,
 á mort apar senyala,—lo trist batall.
 Que enterran á una mare—ja s' ou contar
 per un fill que va perdre—deu fer dos anys.

«A cents diu que 'n restavan—al sendemá
 y entre ells jovencel trovan—tot brut de sanchi.
 Los carrers si s' omplian—¡valgam Deu vall
 talment feya basarda—tan cos humá.»

«Promesa que ell tenia—ja no 'n te pas
 l' anyorament si mata,—be prou se sap;
 mori dessota un arbre—d' aqueix voltant
 l' arbre de flors vermellas—com lo coral.»

L' arbre de flor vermellas—ja no hi es pas
 de mort la turbanada—va arrebasar'l
 y en lloch d' ell sempre vivas—creixen cada any
 per teixirne coronas—per dos fossars.

.

Are, quant ve la fosca,—se sen cantar
 per los carrers del poble—á un pobre orat,
 la cançó n' es tant trista—que fa plorar,
 tothom l' hi dona almaynas—y ell, va cantant.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.

NOVAS

Imposibilitats de assistir á la important conferencia que 'l conegut industrial don Ferran Alsina doná lo pasat diumenje pel matí, en la important Associació *Lliga de Catalunya*, y desitjan per altre part que puguén nostres llegidors enterarse de la importancia del assumpto que la motivá, ab gust copiem á continuació la resenya que de la mateixa fá, nostre estimat colega *La Renaixensa*.

Lo senyor Alsina, donat tota la importancia que 'ls correspon als interessos materials dels pobles en general, porque ells son la base que sosté la vida de la Humanitat, entrá resoltament y ab la llógica del home práctic que sols deduheix consecuencias de fets reals y positius, en l' estudi dels elements de riquesa que en Espanya 's podrian explotar y desen-

rotllar sens perjudici del Estat y d' una manera immediata. Comensant pel carbó de pedra, verdadera forsa vital de la industria en l' estat actual d' avens de tots los pobles, demostrá, fixantse sols en lo moviment anyal de dit article en lo port de Barcelona, que la explotació dels carbons minerals espanyols asseguraria sols ab aquest consúm de carbó la subsistencia de més de 8,000 individus que avuy, com diu molt be 'l senyor Alsina, fent sentir punxadas d' amargura en los bons cors, son altres tants infelissos que, "obligats per la miseria resultant dels desgavells econòmichs dels governs de Madrid, han de fugir d' aquest país que tantíssims recursos naturals posseheix pera ben sostenirlos!"

Heus aquí com explaná 'l citat conferenciant lo seu raonament:

"Segons datos estadístichs de la casa Jensen de nostra ciutat, lo total de carbó mineral descarregat en lo port de la mateixa y 'l rebut per ferro-carril durant l' any 1886, fou de 393,553 toneladas que, divididas per 232, 66 terme mitj anyal d' extracció de carbó mineral escullit entre 'ls del miner belga, francés é inglés, dona un resultat de 1,692 miners espanyols que tindrian ocupació diaria y seguida guanyant un jornal de 4 pessetas si en lloch de carbó de pedra extranger fos nacional lo que reb lo mercat de Barcelona. Afegint un 7 per 100 per direcció, maquinistas, fusters, peons, etc., ocupats en treballs anexos al arrench del carbó, resulta un total de 1810 personas empleadas ab regularitat en la explotació de las minas. A cada una d' aqueixas personas hi ha que considerarla en companyia de tres sers més que son, generalment contant, muller y dos fills, lo cual fa pujar á 7,240 lo número d' individus que podrian viure directament de la extracció del carbó mineral que 'ls extrangers nos portan á Barcelona.

Suposant que la major quantitat del carbó nacional lo rebessim en Barcelona procedent de las minas d' Astúrias en explotació, l' augment de vapors ocupats en lo transport d' aqueix carbó significa, com aixís ho demostra clarament lo senyor Alsina, un personal ocupat en la marina, de 266 individus; que representan, baix lo mateix tipo adoptat avans de 4 personas per familia, 1,064 individus. Afegint ara á aquest compte 'l consum de carbó que la flota ocupada en lo transport faria y l' increment de personal que la extracció d' aqueixa quantitat representa, trobaríam 516 individus mes que viurían d' aquest treball. De manera que reunint tots aquets datos, lo personal que directament viuria de la extracció del carbó y del seu transport seria:

En las comarcas mineras, 7,240 mes 516 =	7,756 individuos.
En la marina, de.	1,064 "
Total.	<u>8,820 individuos.</u>

L' espay que tenim disponible no 'ns permet entrar en mes detalls sobre aquest important treball, pero si farém constar que ab càlculs per l' estil dels que deixém consignats, deduheix lo senyor Alsina que Espanya ab lo sol mercat de Barcelona "pert anyalment 9.887,561 pesetas, la població pert 8,820 habitants y al Estat li faltant igual número de contribuyents."

Al final d' aquest estudi l' senyor Alsina proposa que per part del Estat se prenguin las següents midas protectoras dels interessos generals d' Espanya:

1.ª Concedir per lo terme de vint anys, á las compañías explotadoras de minas de carbó en terra nacional, tots los drets y prerrogativas otorgables á las colonias industrials.

2.ª Abonar á ditas companyías una prima de compensació (consistent en los tants per cent que á continuació detalla), del import que en la venda 'ls representi á las companyías la rebaixa ò rebaixas que en endevant introduheixin en los actuals preus á que 's venen en las minas los carbons nacionals.

3.ª Eximir durant vint anys, als barcos espanyols de vapor y de vela, que 's dedi-quin al transport de carbons nacionals entre port de la Península é islas adjacents, de la totalitats de drets y tributs imposables en los ports de cárrech y á mes de la meytat dels imposables en los ports de descárrech.

Y 4.ª Subvencionar ab un 25 per cent de son preu total y afectiu, las brancas de vía férrea económica expressament construhidas pera conduhir los carbons desde las minas als mes pròxims ports d' embarch.

Lo públich aplaudí calurosament al conferenciat durant lo curs de la peroració y final d' ella.

Ab aquest treball y altre per l' estil que ja te 'l senyor Alsina en preparació y que interessen á la industria y á la agricultura, las conferencia de la "Lliga de Catalunya," no solzament son interessants perque mantenen l' esperit regionalista de bona lley, sino que tenen un valor instrínsech que apreciará degudament tot aquell que verdaderament s' interressi pel país.

Tenim noticias de que los viatjans de las fábricas d' aquesta ciutat, qu' han surtit fa ja alguns dias ab las mostrars pera la vinent temporada de istiu, fan tam poch negoci, que los fabricans se vearán obligats á reduhir la producció de un 65 per cent.

Per tal motiu la pobre clase obrera que tan atrassada vé desde ja fá molt temps, no tindrà mes remey qu' emigrar y busca ahont treballant puga guanyarse honradament un tros de pa.

Comensamen dels tractats de comers.

Desde Neda escriuhen á *La voz de Galicia*:

"La emigració pesa d' un modo terrible sobre aquesta comarca, familias enteras, quals habitacions quedan tancadas, abandonan lo cultiu de las terras, que tal vegada ningú tornarà á treballar, se 'n van á Cuba ó á las repúblicas del Plata, en tant crescut número, que mes que dolor jo causa espant en lo districte."

En lo teatro Catalá (Romeu) s' estrená fa pochhs dias la comedia en un acte *La Espurna*, deguda á la ploma de nostre ben amich lo llorejat poeta D. Joaquín Riera y Bertran, obra qu' entretingué agradablement al numerós públich que assistí al indicat estreno y que cridá varias vegadas al palco escénich al autor y actors que prengueren par en la representació de dita obra. Falcitem coralment al senyor Riera y Bertrán per lo nou éxit alcanSAT en la escena catalana.

S' ha publicat lo número 18 del *Boletín de la Academia Calasancia*, periódich que 's fa en las Escuelas Pías d' aquesta ciutat corresponent al 15 dels corrents y conté lo següent sumari:

Gacetilla.—"Fallecimiento de D. Juan Bta. Corominas."—"Fiesta de la Asociación del Rosario Viviente."—"Trabajos para remitir á S. S. León XIII con motivo de las fiestas de su Jubileo.

Sección doctrinal.—"Discurso leído por el R. P. Juan Colomer," Rector de las Escuelas Pías de Puerto Príncipe el día de la adjudicación de premios en el curso de 1886 á 1887 (conclusión).—"La idea de Dios," por D. J. Muñoz Escámez.

Sección literaria.—"A María en sa purificació," per Antonia Gili y Güell.—"A mon estimat oncle Joan Capmany y Carreras, Recort," per Anton de P. Capmany, soci honorari de la Academia.—"El periodismo," por D. José Mir Marcet.

Sección científica.—"De la filóxera," por D. Eugenio Puig Sardá.—"Folletín," por un socio de la Academia.

Sección recreativa.—"Charada," "Rompe-cabezas," "Fábula," "Sentencias, máximas y pensamientos," "Refrans," por J. C. B.

Lista de óptimos del mes de Octubre.

Com estava anunciat, divendres passat día 18 dels corrent tingué lloch en [la important Associació de Barcelona *Lliga de Catalunya* una conferencia del distinguit cronista D. Joseph Coloreu, pera donar á coneixer algunes *Apuntacions pera la Historia dels Municipis Catalans*.

Lo escullida concurrencia que escoltava la autorisada veu del conferenciant, felicitá á aquest ab gran expontaneïtat y entusiasme, fent extensiva la seva felicitació també á la Junta Directiva de la *Lliga* per l' acert en l' organisació de's manifestacions públicas.

Las Cambras de la República Argentina han votat un credit de 130,000 duros pera costejar un grandió monument que, en honor á Colon ha d' erigirse en Buenos Aires.

Una comissió de treballadors s' ha presentat al Alcalde de Valladolid en demanda de treball, exposantli la trista situació en que 's trovan.

S' ha repartit lo número 174 de la *Il·lustració Catalana*, corresponent al 15 del passat Octubre.

Transcribim de la *Plana de Vich*:

Veyém en mols periódichs que 'l servey de tabacos s' efectua en totas parts en molt péssimas condicions. Com es ve saposar, per lo que toca á Vich, estém al nivell de los demás, afortunadament aquesta y altres moltas calamitats que pesan sobre nostre malhaurada pátria, tindrán sa compensació, puig ab la reforma que, deguda al talent del actual senyor Ministre de Hisenda, deu ferse en lo ram de loterías, será el pays una verdadera Jauja.

En 'l tren expres del passat diumenge retorná á nostra ciutat, procedent de Madrid nostre dignísim Alcalde don Joan Casanovas y Sallarés.

Tenim noticias de que son viatge á la Cort reportará beneficis de importancia á Sabadell.

Preciós es l' album que 'ls socis del Centre Industrial de Catalunya y alguns amichs particulars dedican á don Anton Vallés y Masferrer, regidor del Ajuntament, de Barcelona per la entusiasta defensa que de la Exposició Universal feu, en la sessió del día 25 del passat Octubre. En la dedicatòria fan constar los ofertors son entusiasme per lo Cer-

tamen internacional pròxim á celebrarse, y en ella estampan la frase de que "al defensarlà va trevallar per los interessos morals y materials d' Espanya y en particular de Catalunya.

La portada del citat album es uu treball caligràfic degut á don Francisco Flos y Calcat, calígrafo resident en aquella ciutat, qui ha executat lo treball ab una pulcritud extraordinaria y 'l bon gust y severitat que te acreditats en alguns treballs.

L' encuadernació ha sortit del taller de don J. Martí, y per lo bon gust honra aquesta casa.

Felicitém al senyor Vallés y demás artistas que han contribuït á la execució de dit album.

En lo congrés filològic-hlemosí que tindrà lloch en Valencia en lo pròxim mes de Janer, coincidint ab los festeigs, preparats en honor del insigne pintor valencià Ribera, ab motiu del tercer centenari de son naixement, se posará á discussió lo següent questionari:

Primer. Unificació de la llengua que avuy se parla en Catalunya, Valencia y Balears, sa conveniència, oportunitat y bases fonamentals.

Segon. Calificació y nom de dita llengua.

Tercer. Aptitud de la mateixa pera 'l cultiu de tots los gèneros literaris; exàmen dels que han obtingut menos cultiu y medis pera fomentar-lo:

Cuart. Designació d' autors clàssics.

Quint. Concessions que convindria impetrar del poder públic en favor del hlemosí, ab relació al llenguatge oficial y á la ensenyansa.

En la impremta de Ramirez s' está procedint al tiratge dels grans cartells anunciadors de la Exposició Universal de Barcelona, segons projecte del reputat artista don Joseph Lluís Pellicer. En lo fons de la composició hi figura com á motiu principal la fatxada gòtica de Casa la Ciutat, sobre la qual destaca una matrona que representa la ciutat. Entran en lo tiranje l' or, la plata y dotze colors més, resultant un conjunt de molt bon gust.

Segons tenim entés, pròximament comensará á publicar D. Joseph Reig y Vilardell, un *Diccionari Històric Geogràfic Català*, anotat segons los datos mes remots y noticias mes recents.

La citada publicació, que estarà editada ab gran luxe, compendrà quatre parts, describint en cada una d' ellas, las poblacions que forman las quatre provincias catalanas.

Segons noticias, la Junta del "Casino Provensalense" publicarà aviat lo tomo dels treballs premiats en lo certámen celebrats per la festa major d' aquest any.

En altre lloch d' aquest número publicuem la poesia *Flors del cor*, que ha tingut l' amabilitat de remetrens nostre distingit amic D. Jaume Novellas de Molins.

Agrahim coralment la distinció que li ha merescut nostre setmanari.

CAIXA DE AHORROS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 3,409 pessetas procedentas de 319 impositiões, essent 3 lo número de nous imponents.

S' han tornat 3,262 pessetas 03 cèntims á demanda de 13 interessats.

Sabadell 20 de Noviembre de 1887.—P. lo Director, lo Tresorer, *Pau Turull y Comadrán*.

SECCIÓ DE ANUNCIS

PERA 'LS RENTISTAS

Hi ha pera vendre en aquesta ciutat una ó varias casas que produheixen del 5 al 6 per 100 de interés anyal.

Informes y demés, Riego, 51, de vuyt á deu nit. Días festius á totas horas.

¡FORA CABELLS BLANCHS!

Sens dubte que 'ls maravellosos resultats obtinguts per l'últim descubriment á fi de evitar lo cabell blanc donará molt quefer als únichs representants de Catalunya ab son prodigiós

OLI DEL SERRALLO

Aquest se troba de venda en las principals Droguerías y Perfumerías d' Espanya.

Vendas al en gros: Passeig de Gracia, 80, baixos, Barcelona.

ÚNICH REPRESENTANT EN AQUEIXA CIUTAT Y TARRASA

Domingo Saret Vila, Capmany, 52

¡NO MES CABELLS BLANCHS!

FESTA INAUGURAL

DEL CENTRE CATALÁ DE SABADELL

Contenint tots los discursos y poesías que 's llegiren en la vetllada inaugural de dit Centre y los més importants del dinar que tingué lloch lo día 27 de Mars últim.

De venda en lo Centre de suscripcions de D. Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, número 4, Sabadell.—Preu 1'50 pessetas.

ENCUADERNACIONES BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

TALLERS

DE

*Imprempta, Litografia, Encuadernacions
Llibres especials y ratllats*

JOAN COMAS FAURA

PAPERERÍA

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—Fantasía.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centímetros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletres, Rebuts y altres documents.

Tallers: Carrer de Capmany, núm. 18.

Sucursal: Rambla, núm. 70.